

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

FINANCOVÁNÍ PŘÍMÉ VOLBY PREZIDENTA VE VYBRANÝCH ZEMÍCH

Jan Němec, Klára Kabická, Pavla Tichá

Studie č. 1.218
květen 2011

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

Obsah:

PŘÍMÁ VOLBA PREZIDENTA A REGULACE VOLEBNÍ KAMPANĚ.....	3
BULHARSKO	4
FINSKO	5
FRANCIE	5
CHORVATSKO.....	6
IRSKO.....	7
ISLAND	8
LITVA.....	8
POLSKO.....	9
PORTUGALSKO	9
RAKOUSKO	10
RUMUNSKO.....	11
SLOVENSKO.....	11
SLOVINSKO.....	12

Přímá volba prezidenta a regulace volební kampaně

Přímá volba hlavy státu je jedním z charakteristických znaků prezidentských režimů, kde je hlava státu zároveň i hlavním představitelem výkonné moci. V parlamentních režimech není přímá volba prezidenta nutná, protože exekutivní moc zastřešuje předseda vlády, která povstává z parlamentní většiny. Výkonná moc má tedy legitimitu odvozenou od podpory přímo voleného parlamentního tělesa. Prezident je sice součástí exekutivní moci, má však v jejím rámci specifické pravomoci, které se ve svém rozsahu a síle blíží pravomocím panovníků evropských konstitučních monarchií.

Přes to všechno byla v některých zemích, které používají parlamentní systém vlády, zavedena přímá volba prezidenta. Důvody byly různé, od snahy o posílení pozice prezidenta (Francie) přes její zavedení jako součásti procesu demokratizace (např. Polsko, příp. další státy střední a východní Evropy) až po řešení momentální krize, kdy parlament nebyl schopen prezidenta zvolit (Slovensko).

Přímá volba prezidenta má své zastánce i odpůrce. Všichni se však shodnou na tom, že zavedení nových voleb, které jsou navíc výrazně personalizované a často i polarizované, vnáší do politického systému nový prvek, který může povahu systému poměrně zásadním způsobem pozměnit. Vedle těchto dopadů, které jsou nepředvídatelné, však nutnost konání předvolební kampaně s sebou nese obvyklé organizační nároky, které naopak předvídatelné jsou. Jde zejména o způsob organizace voleb a úhradu nákladů s ní spojených ze státem či jinými subjekty na straně jedné a vedení kampaní, jejich financování kandidáty a stranami a případně i kontrola tohoto financování na straně druhé.

Následující text obsahuje přehled základních prvků úpravy financování přímé volby prezidenta ve vybraných zemích Evropy, které všechny používají parlamentní model, byť některé v modifikované podobě (např. Francie). Práce se zaměřuje na některé aspekty tohoto financování, jako jsou:

- způsob úhrady nákladů ze státního rozpočtu (které ministerstvo je zodpovědné, příp. zda se na úhradě nákladů nějakou formou podílí jiné orgány, např. obce či ústřední volební komise),
- spoluúčast kandidátů na úhradě nákladů spojených s organizací voleb,
- možnost podpory z veřejných prostředků (např. formou příspěvku na úhradu volebních nákladů v závislosti na počtu získaných hlasů)
- a v neposlední řadě také existence omezení pro objem výdajů vynaložených na kampaň.

V České republice se dlouhodobě diskutuje o zavedení přímé volby prezidenta. Debata o organizačních a finančních aspektech této problematiky je však prozatím spíše upozaděna. Jádrem této diskuse by měla být nejen případná možnost zisku příspěvku ze státního rozpočtu na úhradu volebních nákladů, který se stranám již nyní uděluje např. při volbách do Poslanecké sněmovny, ale zejména zavedení stropu nákladů na kampaň. Tento institut v české právní úpravě prozatím chybí, avšak jak ukazuje následující text, je naprosto běžným v drtivé většině zde představených zemí.

Dalším výrazným tématem financování přímé volby prezidenta je také možnost kontroly regulérnosti tohoto financování. V ČR podléhají kontrole pouze politické strany, a to na základě jimi předložených výročních zpráv. Samostatní, byť straničtí kandidáti žádné takové kontrole nepodléhají (např. kandidáti do Senátu) a pokračování takového stavu by v případě zavedení přímé volby prezidenta, kde by se náklady na kampaň pohybovaly v řádově vyšších částkách, mohlo mít negativní dopad na vnímání voleb veřejností z důvodu nulové transparentnosti, a tedy většího prostoru pro neregulérnost jejich financování.

Bulharsko

Úprava všech druhů voleb je obsažena ve volebním zákoníku z roku 2011.¹ Finanční aspekty prezidentských voleb jsou upraveny v kapitole 8 „Volební kampaň“.

Financování voleb ze státního rozpočtu

Náklady na přípravu a uspořádání voleb jsou hrazeny ze státního rozpočtu podle odhadu přijatého vládou po konzultaci s Ústřední volební komisí.

Spoluúčast kandidujících subjektů na volebních nákladech

Podle čl. 78 volebního zákoníku jsou všechny strany i nominační výbory, jež se chtějí účastnit voleb, povinny složit bezúročný depozit u Bulharské národní banky. Výše depozitu je čl. 79 stanovena na 10 000 BGN, přičemž tento depozit se vrací do sedmi dnů po vyhlášení konečných výsledků voleb stranám a koalicím, které získaly alespoň 2 % platných hlasů na národní úrovni, a nominačním výborům, jejichž kandidát na prezidenta získal alespoň 2 % platných hlasů.

Depozita, jež nejsou vrácena svým původcům, však nemají být použita jako příspěvek na úhradu nákladů spojených s organizací voleb, nýbrž zákon v čl. 80 stanovuje jejich poukázání na Fond dětské lékařské péče při Ministerstvu zdravotnictví.

Podpora kandidujících subjektů ze státního rozpočtu

Volební zákoník podporu kandidujících subjektů ze státního rozpočtu ve vztahu k jejich účasti na volbách neupravuje.

Podle čl. 18 zákona o politických stranách z roku 1990² může stát finančně podpořit politické strany při jejich účasti na volbách, přičemž tato podpora by podle zákona měla být odvislá od počtu jejich zástupců v parlamentu a podle celkového objemu prostředků, jež jsou pro tento účel vyhrazeny ve státním rozpočtu.

Omezení výdajů na kampaň

Volební zákoník stanovuje v čl. 155 strop nákladům na kampaň, který se liší podle druhu voleb. Pro volby prezidenta a viceprezidenta je tento strop stanoven na 2 000 000 BGN,³ což jsou celkové maximální náklady, jež může strana, koalice stran či nominační výbor (nominační výbory zaštiťují kandidatury nezávislých/nestranických kandidátů – úprava registrace nominačních výborů je obsažena v oddílu V. volebního zákoníku) na kampaň vynaložit. Do tohoto limitu se započítávají všechny náklady, jež vycházejí z přípustného financování kampaně, jak je definuje čl. 150, mezi něž patří:

u stran a nominačních výborů

- vlastní finanční zdroje stran
- finanční zdroje členů nominačních výborů
- finanční zdroje kandidátů
- příspěvky fyzických osob

u koalic stran to jsou

- vlastní finanční zdroje stran, které jsou součástí koalice

¹ Neoficiální anglický překlad volebního zákoníku dostupný na <http://www.venice.coe.int/docs/2011/CDL-REF%282011%29008-e.pdf>

² Neoficiální anglický překlad zákona o politických stranách dostupný na <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/UNTC/UNPAN016314.pdf>

³ 1 BGN = 12,568 Kč (kurz ČNB k 27. 5. 2011).

- finanční zdroje kandidátů
- příspěvky fyzických osob

V případě porušení těchto pravidel hrozí osobě, která zastupuje stranu, koalici stran nebo nominační výbor pokuta mezi 5 000 a 10 000 BGN.

Finsko

Právní úprava prezidentských voleb ve Finsku se opírá o tři základní normy: zákon o politických stranách z roku 1969⁴, zákon o volbách z roku 1998⁵ a zákon o financování volební kampaně z roku 2009⁶.

Financování voleb ze státního rozpočtu

Náklady spojené s přípravou a organizací voleb jsou hrazeny ze státního rozpočtu. Odpovědnost za jejich řádné vynaložení má podle zákona o volbách Ministerstvo spravedlnosti (čl. 188).

Spoluúčast kandidujících subjektů na volebních nákladech

Finská právní úprava nestanovuje povinnost spoluúčasti kandidujících subjektů na volebních nákladech.

Podpora kandidujících subjektů ze státního rozpočtu

Zákon o financování volební kampaně stanovuje, že kandidát či skupina jeho podporovatelů anebo entita, která vyvíjí činnost výhradně s cílem podpory daného kandidáta, nesmějí přijmout příspěvek na kampaň od státu a dalších vyjmenovaných institucí státní správy a samosprávy (např. obcí či jejich sdružení, příspěvkových organizací státu či podniků kontrolovaných státem nebo obcí).

Podporu ze státního rozpočtu nicméně dostávají politické strany, kterým může být podle zákona o politických stranách přidělena státní podpora v návaznosti na jejich parlamentní zastoupení (čl. 9 zákona o politických stranách). Tato podpora nicméně není fixně stanovena, každoročně je ve státním rozpočtu vymezena určitá celková suma prostředků, jež jsou následně mezi parlamentní strany rozděleny. Jedná se však o příspěvek na činnost, nikoliv na volební kampaň

Omezení výdajů na kampaň

Celkový maximální objem výdajů na volební kampaň není ve finské právní úpravě stanoven. Stanoveny jsou pouze limity pro dary, které mohou kandidáti na svou podporu přijmout, ovšem tento limit se netýká prezidentských kampaní (zákon o financování volební kampaně, čl. 4).

Francie

Právní úprava financování prezidentských voleb ve Francii se opírá o zákon o omezení volených nákladů a vykazování financování politických aktivit z roku 1990⁷, samotný průběh je pak upraven ve volebním zákoníku⁸.

⁴ Neoficiální anglický překlad dostupný na <http://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/1969/en19690010.pdf>

⁵ Neoficiální anglický překlad dostupný na <http://www.finlex.fi/pdf/saadkaan/E9980714.PDF>

⁶ Neoficiální anglický překlad dostupný na <http://www.finlex.fi/fi/laki/kaannokset/2009/en20090273.pdf>

⁷ Oficiální francouzské znění dostupné na

<http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000341734&fastPos=2&fastReqId=1815070096&categorieLien=cid&oldAction=rechTexte>

Financování voleb ze státního rozpočtu

Příprava a organizace voleb je financována ze státního rozpočtu, a sice z kapitoly Ministerstva vnitra.

Spoluúčast kandidujících subjektů na volebních nákladech

Zákon nestanovuje spoluúčast kandidátů na úhradě nákladů spojených s organizací voleb.

Podpora kandidujících subjektů ze státního rozpočtu

Kandidáti, kteří získají méně než 5 % hlasů, mají nárok na refundaci 5 % nákladů na kampaň ze státního rozpočtu, kandidáti, kteří získali více než 5 % hlasů, jsou oprávněni získat ze státního rozpočtu 50 % nákladů své kampaně.

Omezení výdajů na kampaň

Každý kandidát musí mít zřízen zvláštní účet, z něhož jsou hrazeny všechny transakce volební kampaně. Tento účet podléhá kontrole zvláštní, pro ten účel zřízené nezávislé komise. Komise dohlíží zejména na to, aby celkové náklady na kampaň nepřesáhly stanovené limity, které se vládním dekretem aktualizují pro každé volby. Pro nadcházející prezidentské volby v roce 2012 jsou limity stanoveny na 17 mil. eur pro první kolo a 22,5 mil. eur pro kampaň kandidátů účastnících se obou kol volby.

Chorvatsko

Právní úprava prezidentských kampaní v Chorvatsku se opírá o zákon o financování politické činnosti a volebních kampaní z roku 2011.⁹

Financování voleb ze státního rozpočtu

Náklady na přípravu a organizaci voleb jsou hrazeny ze státního rozpočtu, přičemž odpovědnost za jejich řádné vynaložení má Ústřední volební komise.

Spoluúčast kandidujících subjektů na volebních nákladech

Povinnost spoluúčasti kandidátů na úhradě nákladů spojených s organizací voleb není zákonem stanovena.

Podpora kandidujících subjektů ze státního rozpočtu

Podle čl. 18 zákona o financování politické činnosti a volebních kampaní mají všichni prezidentští kandidáti, kteří získají alespoň 10 % platných hlasů, nárok na příspěvek na úhradu volebních nákladů ze státního rozpočtu. Konkrétní výše příspěvku stanovuje poměrně podle podílu získaných hlasů z celkového objemu prostředků, které jsou pro tento účely vyhrazeny, svým rozhodnutím vláda do sedmi dnů od vypsání voleb (čl. 19 a 20).

Příspěvek ze státního rozpočtu musí být vyplacen do 60 dnů od zveřejnění konečných výsledků. Tento příspěvek je poté vyplacen na zvláštní účet, který kandidáti mají zřízený pro finanční transakce spojené s vedením volební kampaně.

⁸ Oficiální francouzské znění dostupné na <http://www.legifrance.gouv.fr/affichCode.do?cidTexte=LEGITEXT000006070239>

⁹ Neoficiální anglický překlad dostupný na <http://www.sabor.hr/fgs.axd?id=17570>

Omezení výdajů na kampaň

Čl. 17 zákona o financování politické činnosti a volebních kampaní stanovuje limity nákladů volebních kampaní. V případě prezidentských voleb je strop stanoven na 8 000 000 HRK na kandidáta.¹⁰ Pro potřeby volebních kampaní jsou vedeny zvláštní účty a v případě, že kandidát z darů získal na tento účet vyšší částku, než je stanovený limit, je povinen vrátit tyto excesivní částky jejich původcům, a to v poměru stanoveném podle výše jejich darů.

Irsko

Právní úprava prezidentských voleb v Irsku se opírá o zákon o volbách z roku 1997¹¹ a zákon o prezidentských volbách z roku 1993¹². Je však třeba zmínit, že v případě, že se strany dohodnou na pouze jednom kandidátovi na prezidentský post, přímé volby se nekonají (stalo se tak naposledy v roce 2004, kdy úřadující prezidentka Mary McAleese byla jedinou nominovanou kandidátkou, a byla tak automaticky znovuzvolena na další sedmileté funkční období).

Financování voleb ze státního rozpočtu

Úhrada nákladů spojených s organizací voleb je v kompetenci ministerstva financí, které je hraďe ze státního rozpočtu.

Spoluúčast kandidujících subjektů na volebních nákladech

Kandidáti nemají zákonem stanovenou povinnost přispívat na úhradu nákladů spojených s organizací voleb, odpovědni jsou pouze za úhradu nákladů vlastní kampaně.

Podpora kandidujících subjektů ze státního rozpočtu

Jedinou přímou státní finanční podporou kandidátů v rámci volební kampaně je úhrada poštovního za dopis kandidáta voliči (každému voliči jeden dopis). Finance ze státního rozpočtu, kterými jsou podporovány politické strany, nesmějí být použity na volební účely.

Ve volebním zákonu je obsaženo ustanovení, podle kterého může ministr svou vyhláškou rozhodnout o příspěvku na volební náklady prezidentským kandidátům (čl. 21, odst. 2), přičemž rozhoduje o kvalifikačních předpokladech kandidátů, výši příspěvku i způsobu jeho vyplacení. V současné době je tento příspěvek stanoven na celou výši skutečných nákladů, nejvýše však 260 tisíc eur, přičemž oprávněni čerpat tento příspěvek získává kandidát, který byl zvolen, a všichni další, kteří dosáhli v některé z fází přepočítávání hlasů (v Irsku se pro prezidentské volby používá tzv. alternativní hlasování, pro které je typické několikastupňové přepočítávání hlasů mezi kandidáty) alespoň jedné čtvrtiny kvóty potřebné pro zvolení.

Omezení výdajů na kampaň

Podle čl. 53 volebního zákona je stanoven limit na celkové výdaje na prezidentskou kampaň. Konkrétní sumu stanovuje příslušný ministr vyhláškou. Podle zákona musí brát ministr ohled na ustanovení čl. 32, kde jsou fixně stanoveny limity na kampaň pro volby do parlamentu (jedná se o násobek limitu pro volby do parlamentu, který je stanoven na volební obvod podle počtu poslanců, které se v daném obvodu volí) a míru inflace. Pro poslední prezidentské volby byl limit na kampaň stanoven na 1,3 mil. eur.

¹⁰ 1 HRK = 3,305 Kč (kurz ČNB k 27. 5. 2011).

¹¹ Oficiální anglické znění dostupné na <http://www.irishstatutebook.ie/1997/en/act/pub/0025/index.html>

¹² Oficiální anglické znění dostupné na <http://www.irishstatutebook.ie/1993/en/act/pub/0028/print.html>

Island

Úprava průběhu volebních kampaní včetně jejich financování se na Islandu opírá o zákon financování politických stran a kandidátů z roku 2006.¹³

Financování voleb ze státního rozpočtu

Konkrétní informace v přístupné jazykové mutaci nebyly dostupné.

Spoluúčast kandidujících subjektů na volebních nákladech

Zákon takovou povinnost nestanovuje.

Podpora kandidujících subjektů ze státního rozpočtu

Kandidáti nemají nárok na finanční ani jinou podporu ze státního rozpočtu.

Omezení výdajů na kampaň

Zákonem je stanoven strop pro celkové náklady na kampaň 300 ISK na registrovaného voliče.¹⁴ V případě, že celková suma nákladů na kampaň překročí 400 000 ISK, musí kandidát předložit finanční výkazy Národnímu auditorskému úřadu, který je nezávislým orgánem zřízeným v rámci parlamentu.

Litva

Základní normou, která reguluje prezidentské volby v Litvě, je zákon o prezidentských volbách z roku 1992.¹⁵ Dalším relevantním právním předpisem je zákon o financování politických stran a politických kampaní a jeho kontrole z roku 2004.¹⁶

Financování voleb ze státního rozpočtu

Podle zákona o prezidentských volbách se náklady na organizaci voleb hradí ze státního rozpočtu a z rozpočtů obcí, přičemž obce hradí náklady spojené s udržováním volebních místností a jejich vybavením. Všechny ostatní náklady jsou hrazeny ze státního rozpočtu. V případě, že by obec nebyla schopna dostát svým povinnostem, je Ústřední volební komise oprávněna zajistit volební místnost a její vybavení sama, přičemž vynaložené náklady budou následně obci vyúčtovány k uhrazení do dvou měsíců od konání voleb.

Spoluúčast kandidujících subjektů na volebních nákladech

Kandidáti nejsou zákonem nijak povinováni k spoluúčasti při úhradě nákladů na organizaci voleb.

Podpora kandidujících subjektů ze státního rozpočtu

Podle zákona o prezidentských volbách mají všichni kandidáti na prezidenta právo na využití času ve veřejnoprávních sdělovacích prostředcích zdarma. Náklady na diskuse mezi kandidáty ve veřejnoprávních médiích jsou následně hrazeny ze státního rozpočtu.

¹³ Zákon není dostupný v jiné, než islandské verzi; informace o obsahu zákona poskytnuta islandským parlamentem.

¹⁴ 100 ISK = 14.986 Kč (kurz ČNB k 27. 5. 2011).

¹⁵ Neoficiální anglický překlad dostupný na http://www3.lrs.lt/pls/inter2/dokpaieska.showdoc_l?p_id=389873

¹⁶ Neoficiální anglický překlad dostupný na http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=392247

Omezení výdajů na kampaň

Podle čl. 17 zákona o financování politických stran a politických kampaní je pro politické kampaně nutné zřizovat zvláštní účet, přes který budou prováděny všechny transakce spojené s kampaní. Ve vztahu k maximální výši výdajů na kampaň zákon stanovuje, že toto maximum se určí vynásobením počtu voličů zapsaných ve voličských seznamech pro dané volby 1 LTL¹⁷ a následným zaokrouhlením tohoto násobku nahoru na první dva nejvyšší řády. V případě, že je nutné konání druhého kola volby, jsou kandidáti, kteří se účastní druhého kola, oprávněni navýšit výdaje na kampaň o 25 %. V případě, že účastník kampaně (netýká se politických stran či jimi nominovaných kandidátů) shromáždí na účtu kampaně více prostředků, než utratil, musí být tyto finanční prostředky poukázány do státního rozpočtu ještě před předložením závěrečné finanční zprávy o kampani Ústřední volební komisi. Pokud zůstanou nevyužité prostředky na účtu stran či jimi nominovaných kandidátů, jsou tyto prostředky určeny na činnost těchto stran.

Polsko

Průběh prezidentských voleb upravuje zákon o volbě prezidenta Polské republiky z roku 1990.¹⁸

Financování voleb ze státního rozpočtu

Podle čl. 81 zákona o volbě prezidenta republiky jsou náklady spojené s organizací, přípravou a konáním voleb hrazeny ze státního rozpočtu, přičemž vedoucí Národního volebního úřadu je odpovědný za distribuci těchto prostředků.

Spoluúčast kandidujících subjektů na volebních nákladech

Zákon nestanovuje povinnost kandidátů přispívat na úhradu nákladů spojených s konáním voleb.

Podpora kandidujících subjektů ze státního rozpočtu

Kandidáti na prezidenta mají nárok na vysílací čas ve veřejnoprávních médiích. Vedle toho mohou kandidáti získat nepřímou podporu prostřednictvím politických stran, které mají nárok na státní dotaci na svou činnost. Tyto prostředky nejsou účelově vázány, proto mohou být stranami využity na podporu jejich prezidentského kandidáta.

Omezení výdajů na kampaň

Čl. 84 d) zákona o volbě prezidenta republiky stanovuje strop pro náklady na kampaň na 12 000 000 zlotých. Článek nicméně obsahuje ustanovení o valorizaci této částky v závislosti na míře inflace, tedy v případě, že se index spotřebitelských cen zvýší nad 5 %, zvýší ministr financí tento strop o částku odpovídající tomuto nárůstu (v současné době je tedy tento limit stanoven na 15 552 123 zlotých).

Portugalsko

Prezidentské volby v Portugalsku se řídí zákonem o volbě prezidenta z roku 1976.¹⁹ Náležitosti financování kampaně jsou regulovány dalšími normami, např. zákonem o politických stranách a volebních kampaních z roku 2003²⁰.

¹⁷ 1 LTL = 7,120 Kč (kurz ČNB k 27. 5. 2011). V prezidentských volbách roku 2009 bylo na voličských seznamech zapsáno kolem 2,6 mil. voličů.

¹⁸ Neoficiální anglický překlad dostupný na <http://www.legislationline.org/documents/action/popup/id/4542>

¹⁹ Oficiální portugalské znění dostupné na http://www.cne.pt/dl/legis_lepr_2010_atualizada.pdf

Financování voleb ze státního rozpočtu

Náklady na organizaci voleb jsou hrazeny ze státního rozpočtu prostřednictvím kapitol Národní volební komise a Ministerstva vnitra.

Spoluúčast kandidujících subjektů na volebních nákladech

Zákon nestanovuje povinnost kandidátů podílet se na úhradě nákladů spojených s organizací voleb.

Podpora kandidujících subjektů ze státního rozpočtu

Kandidáti, kteří získají alespoň 5 % hlasů, mají nárok na státní příspěvek na kampaň. Celkový objem finančních prostředků, které mohou být mezi takové kandidáty rozděleny, je určen jako 10 000 násobek indexu, podle kterého se vypočítávají dávky sociální pomoci (IAS)²¹. Tento celkový objem se následně rozdělí mezi příslušné kandidáty tak, že 20 % je přiděleno rovným dílem a zbývajících 80 % poměrně podle dosaženého volebního výsledku. Příspěvek nicméně nesmí překročit celkové náklady kampaně daného kandidáta.

Vedle této podpory mají prezidentští kandidáti také nárok na vysílací čas ve veřejnoprávní televizi a rozhlasu zdarma.

Omezení výdajů na kampaň

Zákonem je stanoven limit na kampaň kandidáta, a to jako 10 000 násobek výše zmíněného indexu IAS navýšený o 2 500 násobek IAS v případě, že se kandidát účastní i druhého kola volby (pokud se koná).

Rakousko

Právní úprava prezidentských voleb a volebních kampaní v Rakousku se opírá o zákon o volbě spolkového prezidenta z roku 1971.²²

Financování voleb ze státního rozpočtu

Náklady spojené s organizací voleb jsou hrazeny z rozpočtů obcí. Ze spolkového rozpočtu je následně refundována fixní částka 0,50 eur na registrovaného voliče, v případě konání druhého kola volby pak celkově 0,84 eur na registrovaného voliče. Náklady spojené s volbou v zahraničí jsou celé hrazeny ze spolkového rozpočtu.

Spoluúčast kandidujících subjektů na volebních nákladech

Zákon o volbě prezidenta stanovuje povinnost kandidátů (resp. zástupců dané kandidatury) složit 3 600 eur Spolkové volební radě jako příspěvek na úhradu volebních nákladů.

Podpora kandidujících subjektů ze státního rozpočtu

Kandidáti nemají nárok na žádnou finanční podporu či příspěvek z veřejných rozpočtů na úhradu nákladů kampaně.

Omezení výdajů na kampaň

Zákon nestanovuje limit na výdaje na kampaň.

²⁰ Oficiální portugalské znění dostupné na <http://www.tribunalconstitucional.pt/tc/contas-legislacao030402.html>

²¹ Pro rok 2011 byl IAS stanoven na 419,22 eur.

²² Oficiální německé znění dostupné na

<http://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10000494&ShowPrintPreview=True>

Rumunsko

Prezidentské volby v Rumunsku upravuje zákon o volbě prezidenta z roku 2004, další relevantní normou je zákon o financování politických stran a volebních kampaní z roku 2006.²³

Financování voleb ze státního rozpočtu

Příprava a organizace volebního procesu je plně hrazena ze státního rozpočtu.

Spoluúčast kandidujících subjektů na volebních nákladech

Zákon nestanovuje povinnost kandidátů přispět na úhradu nákladů na organizaci voleb. Kandidáti musí uhradit pouze náklady vlastní kampaně.

Podpora kandidujících subjektů ze státního rozpočtu

Kandidáti mají nárok na vysílací čas ve veřejnoprávních médiích zdarma. Přímá finanční podpora kandidátů, či příspěvek na úhradu nákladů prezidentské kampaně, nejsou zákonem stanoveny, nicméně kandidáti mohou být podporováni nepřímo prostřednictvím politických stran, které mohou být příjemci státních subvencí.

Omezení výdajů na kampaň

Zákonem o financování politických stran a volebních kampaní je stanoven strop pro náklady na prezidentskou kampaň ve výši 25 000 násobku celostátní minimální mzdy.

Slovensko

Prezidentské volby na Slovensku upravuje zákon o způsobu volby prezidenta Slovenské republiky z roku 1999.²⁴

Financování voleb ze státního rozpočtu

Náklady spojené s organizací voleb jsou hrazeny ze státního rozpočtu, a sice z kapitoly Ministerstva vnitra.

Spoluúčast kandidujících subjektů na volebních nákladech

Kandidáti nejsou zákonem povinováni podílet se na úhradě nákladů spojených s organizací voleb.

Podpora kandidujících subjektů ze státního rozpočtu

Zákon nestanovuje přímou finanční podporu prezidentským kandidátů, lze nicméně hovořit o podpoře nepřímé prostřednictvím finančních příspěvků stranám na základě jejich úspěchu při volbách do Národní rady.

Omezení výdajů na kampaň

Zákon stanovuje strop pro celkovou výši nákladů na kampaň, přičemž tento limit je v současnosti stanoven na 132 775 eur (čl 16). Do této částky se započítávají nejen náklady

²³ Zákony nejsou dostupné v jazykově srozumitelné verzi. Informace o relevantních ustanoveních byly poskytnuty rumunským parlamentem.

²⁴ Oficiální slovenské znění dostupné na <http://www.civil.gov.sk/archiv/documents/p08-07-f03.pdf>

vynaložené samotným kandidátem, ale i třetích osob, které tak učinily v jeho prospěch. V případě zveřejnění reklamy či inzerátu bezplatně se započítává do celkové výše nákladů jejich obvyklá cena.

Slovinsko

Prezidentské volby a volební kampaně ve Slovinsku upravují zákon o volbě prezidenta z roku 1992, zákon o volbách a referendu z roku 2007²⁵ a zákon o politických stranách z roku 1994.

Financování voleb ze státního rozpočtu

Podle zákona o volbě prezidenta jsou náklady pro organizaci voleb pokryty ze státního rozpočtu.

Spoluúčast kandidujících subjektů na volebních nákladech

Zákon nestanovuje kandidátům povinnost spoluúčasti na úhradě nákladů spojených s organizací voleb. Kandidáti jsou zodpovědní pouze úhradu nákladů spojených s vlastní volební kampaní.

Podpora kandidujících subjektů ze státního rozpočtu

Kandidáti, kteří získají alespoň 10 % hlasů, mají nárok na úhradu části nákladů spojených s volební kampaní. V takovém případě je výše příspěvku stanovena na 0,12 eur za každý hlas v jejich prospěch. Celkově však příspěvek nesmí přesáhnout náklady kampaně, které kandidát předloží k auditu Nejvyššímu kontrolnímu úřadu. Příspěvek na kampaň kandidát obdrží do 30 dnů od zveřejnění auditorské správy.

Omezení výdajů na kampaň

Zákon stanovuje, že celkové náklady na kampaň nesmí přesáhnout 0,25 eur na registrovaného voliče. V případě konání druhého kola volby je tento limit zvýšen o 0,15 eur na registrovaného voliče.

²⁵ Neoficiální anglický překlad dostupný na http://www.mju.gov.si/fileadmin/mju.gov.si/pageuploads/mju_dokumenty/doc/ZVRK_eng.doc